

Joel qillqaqa, Laodicea sutiyuq Qanchis Punchaw Adventista Iglesiatawan - Chunka Pusaqniyuq

Jeff Pippenger
2025-12-25

Yupay chunka pusaqniyuq

Abrampa rurasqan tratadunta yuyaychkanchik, ichaqa manaraqmi rimarqanchikchu Abrampa willakuy nirqanmantam huk elementota, chayqa Joel qillqapa qallariq versículonkunañwan chiqaqta tupaqninmi. Abrampa 400 wata watasqa kasqan willakuy, Pabloq 430 watankunawan kуска, paqarichinmi chay willakuypa churanata Daniel 12:11-pi 1290 watakunawan tupachiqa. Versículo chunka hukniyuqpi 1290 watakuna willakuyqa omega profético pacha kachkan Abrampa hinaspa Pabloq 430 wata siq'inmanta. Kay cheqqa qhepa p'unchaykunapi kicharisqa kasqan huk elementonmi, yachaqkunata hinaspa mana allin runakunata t'aaq.

430 wataymanta omega willakuyninwan tinkisqa karqan “tawa miraykunapa” unancha, mayqanmi Diospa akllasqan llaqtanta watasqa charirqan nacionpaq huk prueba pacha kasqanta reqsichin. Moisespaqqa Egipto karqan; pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapaq, mayqankuna Moisespa takiyninta takinku, chayqa Estados Unidospa historiantaqmi 1798 watamanta Domingo ley kama. Estados Unidosqa, Apocalipsis chunka kimsayoqpi “allpa bestia” hina rikuchisqa, ovejapa wawanta hina qallarín, ichaqa dragón hina rimarísqa tukuyninman chayan. Joseqa, Corderopa unancha kaspera, Egiptopi aswan samayniyoq pacha kawsayta rikuchin, musuq Faraón hamunankama, hinaspa watasqa kay qallarínankama. Chay hinaqa, tawa miraypi juzgasqa nacionqa, mayqanmi Moisespaq Egipto karqan, Estados Unidosmi. Puchuq aylluqa Domingo leypi juzgasqa kan, chayta Hebreokunapaq onqoykuna hina rikuchispa, mayqankunam punku marcokunapi yawarwan tukupurqanku, chaymanta qhipaman Egipto nacionwan Puka Qochapi. Josewan Moisesqa allin Faraónta mana allin Faraóntawan rikuchinku; chayqa Estados Unidospaq ñawpaqta ovejapa wawanta, chaymanta qhipata dragónta.

Abrampa tawañqa tarikuynin, tawa miraypi taripaymanta, chaypiqa rikuchinmi qochakuypa wichq'aynin pasaypasay llallinmanta kasqanta; Moisespa Abrampa tawañqan hunt'akusqan ukhupipis, manam Egiptollapaqchu qochakuy wichq'akurqan, aswanpas Amorreo runakunapaqraq puchuq p'unchaykuna karqan qochakuy p'unchayninkuta hunt'achinankupaq—Egipto runakuna ñawpaqta hunt'achisqankumanta qhipaman. Puka Qochaqa Egiptopaqqa Estados Unidospaq Domingo kamachiy karqan, hinaspataq “kay pachapi llapa huk nacionkunapas” “Estados Unidospa rurasqan ejemplota qhatísqa” purinqaku, imaynachus Amorreo runakuna rikuchisqanku Egiptopa qochakuy wichq'akusqan qhipaman.

Amorreokunaqa chunka ayllumantam huknin kanku, Abramwan rimasqa pactopi, Egipto mayumanta Babilonia mayukama kay pachata riqsichiqlakuna; chayraykum Amorreokuna kay pachapi nacionkunata rikch'achinku, sapa nacion hina paykunap sapankama prueba tiemponta

tukuchinku, Estados Unidospi domingo kamachiy qhipaman. Amorreokunaqa Bibliapi taripäy tukukuq kay pachaman wichq'akuyq simbuluyninmi, chayqa kimsañiqin chaymanta tawañiqin miraykunapi pasakun. Puka Lamar Qochaqa Estados Unidospaq prueba tiempo tukukuyninpaq simbuluyninmi, Amorreokunañataq nacionkunaq progresivamente prueba tiemponta wichq'akuchisqanta rikch'achinku, runaq prueba tiempo tukukuyninkama. Chayraykum Amorreokunaqa domingo kamachiy sasachakuy pacha Puka Lamar Qochamanta inti lloqsimuq wayra qespichiykama, maypichus Diospa llaqtanpaq qespichiy ñan kicharisqa kachkan, chay pacha simbulu kanku.

Ichaqaqa Abram-pa willakuyninqa manam hukllachu tawa generación nisqapi rimarin Estados Unidos-ta Egipto hina, kay pacha-taq Amorreokuna hina qhawaspa, aswanqa churaykun Diospa llaqtan Puka Lamar qichqanta chimpasqankuta “tawa generación” hina. Imatachá hurquyta atisun, Abram-pa kinsaq ñankunamanta ñawpaq puriyinpi “tawa generación” nisqapa yuyayninmanta, chayta hurqusunchik, chaymanta Abraham-pa rimanakuyninpa iskay ñan, kimsa ñantaq qhawarisunchik. Iskay ñanqa chunka qanchisniyuq capítulo nisqami, kinsa ñantaq, sut'itaqmi—iskay chunka iskayniyuq capítulo.

Danielpaq chunka iskayniyuq kapitulupeqa, kimsa willakuq pacha-kunam reqsichisqa kachkan, hinallataq llapallan chaykunaqa 1844 watapi tukusqa willakuq pachata rikuchin. Chay kimsa pacha-kunaqa qhipa p'unchaykunapi kichasqa kanku, hinaspataq chay kimsa pacha-kunaqa Diospa llaqtanman qhipa p'unchaykunapi hamuq yachay yapakusqanta rikuchin. Cristoqa linu p'achallikusqa qhari hina, qanchisniyuq versiculopi kimsa willakuq pacha-kunamanta ñawpaq kaqta churaykun, chayta ruraspanmi pay kikinta tinkuchin Apocalipsis chunka kapitulumanta angelwan, payqa manam unu patapi sayanchu, aswanqa allpa hinaspa lamar qochapi sayan.

Qochamanmi lamar hawanpi, kay pachapipas sayashaqa rikurqani; chaymi makinta hanaq pacha man hawayarirqa, hinallataq wiñaypaq wiñaykama kawsajpa sutimpi jurarqa, paymi hanaq pachata kamarqa, chaypi kaqkunatapas; kay pachata, chaypi kaqkunatapas; lamar gochatapas, chaypi kaqkunatapas; nispa: manañam pacha kanqachu. Apocalipsis 10:5, 6.

Chunka iskay chunka iskayniyuq qillqapi qanchis kaq versiculopi, lino p'achawan p'achasqa qariqa, wiñaypaq kawsajmanpas jurakun.

Uyarirqani linum p'achallikusqa runata, mayu unu patapi kaqta; paqariq hanaq pacha-man alliq makinnta lluk'i makinnta hoqaripa, wiñaypaq kawsajpa sutimpi juraspa nirqan: huk tiempo, iskay tiempo, chaymanta kuskan tiempo kanqa; santo llaqtapa atiynta ch'eqechiyta tukurquptinmi, kay tukuy imakuna hunt'asqa kanqa. Daniel 12:7.

Yachachisqanchikmi kachkan, inspirasionwan, Daniel qillqapi tarikukuq kaq profecía chaskaq kikin siq'iqqa Apocalipsis qillqapipas hap'ikusqa kasqanta, hinaspa Miller llank'aqkunapa entiendenkuyninqa kay iskay willakuykunaqa Cristomanta parallel pasajekuna kasqanta. Cristoqa huch'uy libroyoq Angel hina, Apocalipsis qillqapi 1844 watapi profético tiempopa rurasqan tukukuyninta reqsichispa; hinaspa Cristoqa Daniel qillqapi lino p'achayoq Qhari hina, Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiy chayamuptin, Danielpa qhepaman qhawasqan llaqa musphaykuna tukusqa kananmanta reqsichispa. Chay sagrado historiapi, domingo kamachiyta

ñawpaqchaspa hinaspa chaypi tukukuqpi, Diospa llaqtanqa huk p'unchawkunaq tiempollanpaq chinkachisqa kanan karqa, chay tiempota 1260 nisqa símbolowan rikuchispa. Domingo kamachiyta ñawpaqchaspa chay chinkachisqa tiempollaqa Apocalipsis chunka hukniyuq kapítulopi rikuchisqa kachkan, maypichus Moiséswan Elías wañuchisqa kanku hinaspa kinsa p'unchaw kuskanpaq ñanpi wañusqa kashanku, chayqa 1260 nisqa símbolom.

Qanchis kaq versículopi, llinu p'achayuy runaqa reqsichinmi santu llaqtapa kallpanta ch'iqichisqa tukuptin, kinsa p'unchaw huk kuskan p'unchawwan, qhepa p'unchaykunapi Diospa llaqtanman chayamusqanmanta “musphayninkuna” tukukuq kanankuta. Qhipa qillqapi tukurqanchik Sister Whitepa comentario-ninwan Zacaríaspa kinsa kaq capítuloq hawanpi. Ñawpaq rimayqa nirqan: “Zacaríaspa Josuéwan Angelwan rikuchisqanqa huk sapa kallpawan churakun Diospa llaqtanpa experiencianman hatun pampachay p'unchaypa tukukuq escenankunapi.” Chay capítuloq, hinallataq Sister Whitepa chay capítuloq hawanpi inspirasqa comentario-ninpi, pachak tawa chunka tawa waranqaqa “musphachisqa qhari-kuna” kanku. Danielpa qhipa rikuchisqanpa “musphayninkuna”, domingo kamachiywan hunt'asqa, chaymi Diospa llaqtanta sellaywan kuska “musphayninkuna” kanku.

Danielpa chunka iskayniyuq qillqapiqa qhipa p'unchaykunapi pachak tawa chunka tawa waranqa akllasqakunata sellanapaq k'anchayta qun. Chay k'anchayqa kimsa profetap rimaynin pacha tupuyninkunawanmi rikuchisqa, chaykunataq llapallanta Millerita qatiqkunaq historianakupi reqsisqa, sayachisqa ima chiqaq kasqan hina. Chay kimsa pacha tupuyninkunaqa kimsa versículopi rikuchisqaqa, kimsa pilarkunam, chaykunataq chiqaq kaypa sayayninta hap'ichinku. Chiqaq kaypa sayayninqa kimsa pataman puriq ruwaywanmi hap'ichisqa kachkan. Chay kimsa pata ruwayqa, isqun versiculokunamanta pasajepi (4–12), chay profetap pacha rikuchiq kimsa versiculokunapi rikuchisqa kachkan. Chay kimsa profetap pacha tupuyninkunaqa, Millerita qatiqkunaq qallariy yachayninmanta qawarispá, kimsa simbólico pacha tupuyninkunata paqarichin; chaykunaqa Millerita qatiqkunaq yachayninwan hina allinchasqa kanku, ichaqa mana pacha elementota churankuchu.

Kimsa tiempuqakunanqa kikin Qellqa Sagradapi tarikun, maypichus sut'inchasqa kachkan “profecía sellasqa kaypa ruraynin—hinaspa qhipaman kichasqa kaynin” nisqaqa, chaywan kuska kachkan kimsa kuti pruebaykuypa proceso nisqap clásico descripción bíblica nisqapas. Isqon versiculokuna, Danielman libronta sellananpaq nisqawan qallariqkunaqa, kikinmi chay versiculokuna kanku maypichus kimsa tiempuqakuna churakusqa kachkan; chay isqon versiculokunapim cheqaqa kichasqa kaptin hunt'akuy purificación proceso nisqaqa rimarisqa kachkan “pichasqa, yuracchasqa, hinaspa probasqa” nispá. Chay kimsa versículopi kimsa tiempuqakunaqa yachaypa yapakusqanmi kanku, tukukuy tiempuypi, qhipa p'unchaykunapi, Diospa pacton llaqtanpaq qhipa pruebaykuypa hinaspa sellaykuypa proceso nisqata representarqanku. Chay historiapim simbólico “admirakuykuna” nisqakuna, Diospa llaqtanman qhipa p'unchaykunapi hamuqkuna, churakusqa kachkan. Ama hina kaspá, kay párrafota huk kuti yapamanta ñawinchay.

Kimsa pachasqa, isqun versoyuy pasajemanta kimsa versokunapi kashaq, Daniel qillqap patan tukukuyninta rikuchin; chaypi rikuchisqa patan tukukuypas ukhupi profetik hilerapa patan

tukukuyninmi. Chayqa willakuymi imayna huk rumi urqumanta “kuchusqa” llusqisqanmanta, mana makikunawan, chaymi puchuq aylluqkunapa willakuynin. Chay ukhupi hilerapa chunka kapitulopepas chunka iskayniyoq kapitulopepas rikuchisqam; hawanpi profeciapa hileranpa patan tukukuyninta chunka hukniyoq kapituluq tukukuy versokunapi, hinallataq Daniel chunka iskayniyoqpa ñawpaq aslla versokunapi kachkan.

Chay kimsa pacha-kunaqa Ulai hinallataq Hiddekel mayu testimonionpa rikuchisqankunap tukukuyninmi kanku, chay kimsa versikulokunapitaq huk profetiku pacha tiyan, mayqinchus riman alianza pacha-profeciapa tukuy siminpi hunt’akusqanta, chaymanta Abramtawan Paultawan testigokuna hina quspa. Jesusqa, lino p’achayuq Qhari hina, versikulo qanchispi kashan, unu patapi purispa. Versikulo chunka hukniyoqpi iskay kunas, mayqinkunachus Cristopa siminpas kanku, Abramwan Paulwan sayanku testificanankupa. Versikulo chunka iskayniyoqpitaw Diospa llaqtan sellasqa kaypa historianta rikuchin, imaraykuchus pachak tawa chunka tawa waranqaqa doncellakunan kanku, doncellakunataq chunka doncellakunamanta parábolata pasan, chay versikulo chunka iskayniyoqpi bendiciónataq suyakuqkunapa hawanpi kashan. Parábolapi suyakuqkuna, hinallataq “samisqa” nisqakunaqa, p’achata chaskiqkunanan kanku, mayqen p’achachus casarakuyman yaykunankupaq atiyta qun, punku wisq’asqa kaptin.

Qanchis kaq versículopi, Jesús yaku patapi purishan, chaymi manchakuyta paqarichin; ichaqa Pedroqa creenanta munan hinaspa puriyta qallarín Diosman hatunchayta quspa. Ichaqa Pedroqa achka kutin iskaynin clasekunapa símbolonninmi, hinaspa chay hatunchayqa kutinmi manchakuyman tikran, taripay p’unchawnin chayamuptin. Qanchis kaq versículopi tarikusqa ñawpaq pacha, ñawpaq angelpa willakuyninta rikuchin. Jesúsqa yakukunapi kashan, chayqa manchakuypa hinaspa ñawpaq angelpa símbolonninmi. Hinallataq Jesús sut’ita rikuchin huk pachata maypim llaqtanta hatunchanqa domingo kamachiy taripaypa ñawpaqninpi. Kimsa angelkunapa kimsa imankunapas qanchis kaq versículopi kanku, imaraykuchus qanchis kaq versículoqa kimsa versículokunamanta ñawpaq kaqmi, chaykunaqa kimsa angelkunata rikuchinku.

Chunka hukniyuq chunka hukniyuqmi qawachin iskaychasqata, omega nisqa willakuyninwan, Abrampa hinaspa Paulopa alfa kunka siminkunaman. Paykunapa “iskaychasqa” siminkuna huñunakunku rimanakuy pacha qhelqasqa willakuyta rikuchinankupa, hinaspa chunka hukniyuq chunka hukniyuqmi hunt’an chay willakuyta omega hina, sut’inchaspa chay willakuy pacha unayta, mayqanmi tukukun Babiloniapa urmayninwan 1798 watapi; chayraykutaq rikch’achin Babiloniapa urmayninta, Michael qhipa p’unchaykunapi sayariptin. Chunka hukniyuq chunka hukniyuqpiqa kan iskaychasqa profetakuna, hinaspa huk pacha mayqanmi sayachin iskay Babilonia urmaykunata; chayhinaqa rikuchin iskay kaq angelpa willakuyninta, mayqanmi willarqan: “¡Babilonia urmasqa, urmasñam!”

Qanchis kaq versículoqa ñawpaq angelpa willakuyninmi; chunka hukniyuq kaq versículotaq iskay ñiqin angelpa willakuyninmi; chunka iskayniyuq kaq versículotaq, Daniel 12*12 icha Daniel 144 nisqaqa, yachaqkuna hinaspa mana yuyaysapa kaqkuna ukhupi t’aqanakuy mantam rimashan. Chayqa taripay ruwaypi hunt’akun, chay taripaypa sasa p’unchayninpi runapa kawsayninpaq rikuchikuywan tukukuq. Chunka iskayniyuq kaq versículoqa kinsa ñiqin angelpa willakuyninmi, imaynatachus kay pachaga iskay clasekunaman rakisqa kasqanta sut’inchaspa; hinaspa kinsa ñiqin

angelpa chay rakiyta hawaman rikuchisqanpa tupaqninqa, kinsa ñiqin angelpa ukhu rakisqanmi, chunka iskayniyuq kaq versículopi rikuchisqa. Qanchis, chunka hukniyuq hinaspa chunka iskayniyuq versículokunaqa kinsa angelkunapa willakuyninmi; chay versículokunataq qhipa p'unchaykunapi kicharisqa k'anchaymi. Kay kinsa versículokunapa qhipa p'unchaykunapi kicharikuyqa Apocalipsis chunka kaq kapituluwan tupanchakun.

Cristoqa atiy kallpachayuq angeln hina, chaymanta chunka kaq qillqapi Judá ayllumanta León hinapas, “león” hinam waqyarqan, hinaspa paypa qapariynin qanchis trueno-kunata ruwarqan, chaykunaqa sellasqam karqan, imaynan Daniel chunka kaq qillqapis kasqanta hina. Chay iskaynin qillqakunaqa kikin-paralelo pasaje-kunam kanku. Chayraykum, chunka iskayniyuq kaq qillqapi kimsa pacha-kunaqa, Apocalipsis chunka kaq qillqapi qanchis trueno-kunapas kanku.

“Qanchis illapakunaqa”qa, sut'inmi huk rimayllaña Cristoqa Alpha y Omega kasqanmanta, imaraykuchus “qanchis illapakuna”pa ñawpaq kaq unanchayninqa kaymi: chayqa “ruwaykunaq rakinakuyta” rikuchin, mayqinchus 1798 watamanta 1844 watakama pasaq, chaymi yapamanta kutimun “hamuq ruwaykunapi”, mayqinkunataq “kamachisqa kaqninkuman hina rikuchisqa kanqa” pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historianakupi. Chayrayku “qanchis illapakunaqa” Alpha y Omegaq unanchayninmi; paymi hinallataq qallariypas tukukuypas; ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas, sayachiq cimientupas templopas; esquinapi churana rumiypas tukuchay rumiypas—qanchis illapakuna.

Daniel chunka iskayniyuqpi kimsa simboliku pacha rakikunaq k'anchayninqa qanchis truenuykunaq k'anchayninwan tupananmi, imaraykuchus chaykunaqa kikillan profetiku siq'illam kanku. Ñawpaq pacha rakipi Cristo iskaynin makinwan hanaq pachaman haywarin, imaynan Apocalipsis chunka yupaypi huk makillawan ruwan hinata. Apocalipsis chunka yupaypi, makinqa tukukunmi profetiku pachaq aplicasiyunnin tukukuyninpa simbolonman, profetiku pacha rakikunamanta sapa profetiku pacha rakikuna llamk'anaman tikrayta señalanapaq. Chay hatun tikrayqa, Miller runakuna llamk'achisqan hatun profetiku kamachiyqa, Cristoq pacha tiempompi literalmente espírituwanmán hatun tikraywan rikuchisqa karqa.

Apóstol Pabloqa hatarichisqa karqa huk akllasqa llaqtaq proféticopa siq'inwan t'inkisqa hatun profético kamachiyta sayachinampaq. Espiritual Israelpa qallariyninpiqa huk hatun profético kamachiyta sayachisqa, chaymi kikin tratotapas musuqmanta sut'incharqa. Chaymanta pacha Abrahampa wawankuna kayqa karqa Abrahampa wawankuna ñiñyan kay, mana yawarwanchu. Chay profético principioqa aswanqa Pabloq qillqayninwanmi sayachisqa karqa; paymi kay nisqapi Cristo-man rikch'akuq karqa Apocalipsis chunka kaq kapitulinpi, 1844 watapi tiempoq profético aplicacionninta tikraspa tukuchispa.

Runakunawanakuy runakunawanqa kuychiwanmi rikuchisqa kashan, Noépa Arkantaqmi huk pacha unaymanta rikuchin, unu llump'aymanta ñawpaqmanpas qhepamanpas, maypachachus mana sut'inchasqa akllasqa llaqtayuq runakuna karqachu chay pacha. Abrahamta qayasqanqa Diospa runakunawan proféticopi kaq tinkuyninpi hatun, ancha allin riqsisqa tikrayta rikuchirqan. Abrahamwan rurasqa runakunawanakuyqa runakunawanakuy historiapi hatun tikrayta rikuchirqan, chayhinata ruraspataq Pabloq p'unchayninkunapi literalmente espírituwan hatun tikrayta

unanchasqa karqan, hinallataq 1844 watapi pachaq aplicacionninmanta mana pachaq aplicacionniyoqman tikrayta.

Diospa runakunawan rimasqan pactopi ñawpaq hatun tikrayqa Jardín karqan, sut'inchasqa hatun tikraytaq kawsay sach'amanta hark'asqa kasqanmi karqan, chaymi p'achakunapas tikrarirqan, espíritu k'anchaymanta cheqaq oveja qaraman. Qatiq hatun tikray pactokuna willakuy patapiqa unu pacha lloqsimuymi, chayta Noé rikuchin, imayna Adánpas ñawpaq hatun pacto tikraypi rurasqanta hina. Chaymanta akllasqa llaqtaman tikray Abramwan, chaymi Moisésman pusarqan; paytaq willakuy rimaypa kamachikuyninkunata yaykuchin, maypichus huk p'unchaw huk wata kasqanta rikuchin. Chay kamachikuyqa 1844 watakama allinmi sayan, chay pachapi huknin hatun pacto tikray karqan. Pacto historiapa hatun pachakunaypiqa sapa kuti Diospa willakuy Simiypi huk hatun tikraymi kan. Chay tikrayqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiankupi, Alfa Omega Cheqaqmi kasqanmi. Alfa omega nisqaqa kay kamachikuymi: tukukuyninqa Diospa Simiypi qallariyninwanmi sapa kuti rikuchisqa kan. Chay alfa omega kamachikuymanta watasqa kashan hebreo simipi “cheqaq” nisqapa kimsa kutinchasqa ruwasqan.

Puchukaq p'unchaykunay willakuykunay puchuk runakunay historiankupi hatun profetik t'ikrayta sut'inchay sapankama hatun tratokunay historiankupi, hinallataq wakin cheqaq kaypa siq'inkunapipas. “Llave” nisqa, Eliakimpa hawanman churakusqa Isaías 22:22 nisqapi, chaylla llave Pedro-man qosqa karqan Panio nisqapi Mateo chunka suqtayuqpi. Chay llaveqa Filadelfia iglesiaman qosqa karqan, hinaspa William Miller-mi chaskirqan chay llaveyta, chaywan huk wata huk p'unchay prinsipiowan tinkuchkananpaq, chay prinsipiyota Moisés qillqarqan Moisespa historiankupi, chay historiataq Milleritakunay historianka rikch'achirqan. Millerpa Moisespa profeciwan t'inkisqantaqa Pabloq Abrampa profeciwan t'inkisqanmi sut'incharqan. Hinaspa, imaraykutaq mana Millerqa Moiseswan t'inkinmanchu, Moisespa salvasqankama huk arcapi Noépa salvasqawan huk arcapi t'inkisqa karqan iskaynin tratokunata huñunapaq. Profetik aplicacionpa t'ikraykuna, Edénmanta qallariq, reqsichin hatun profetik k'anchaypaq revelacionqa qhepa tratopi Diospa llaqtanpa historiankupi sut'inchasqa kasqanta—huk pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna. Ñoqaqa ninimi hatun profetik t'ikrayqa qanchis trueno-kunawan sut'inchasqa kasqanta, chaykunay chiqapunim Daniel chunka iskayniyuq kapitulumanta kimsa pacha periodo-kunawan t'inkisqa kanku, hinaspataq kaykunay reqsichkanku alpha hinaspa omega principokunata line upon line aplicación nisqapi churaspalla, cheqaq kaypa kimsa pataman churakusqa ruwanakuywan sayasqa kaptin.

“Pacha manaña kanchu” nisqa willakuyta chaylla ñawpaqninpi kaq versículokunapi, Cristo qanchis trueno-kunata reqsichirqa; chaykunay, Daniel chunka iskayniyuqpi kaq cheqaq-kuna hina, sellasqa karqaku. Chunka iskayniyuq capítulo-pi llaqt'alla p'acha p'achasqa runay iskaynin makinwan hanaqman oqarisqanpa contexto-ninay Danielpa libronpa kichasqa kayninmi; Apocalipsis chunka capítulo-pi León hina Cristo-pa contexto-ninay qanchis trueno-kunay sellasqa kayninmi. Hermana Whiteqa qanchis trueno-kunay sellasqa kayninta Danielpa libronpa sellasqa kayninwan tinkuchin.

“Kay qanchis illapakunap siminkuta rimarisqankumanta qhipaman, Juanman kamachiy hamun, Danielman hina huch'uy liwrumanta nisqapi: ‘Qanchis illapakuna rimarisqankuta sellay.’

Kaykuna jamuq p'unchawkunapi pasan ruwaykunamanmi tinkunku, chaykunataqa paypa ordenninman hina qhawachisqa kanqa.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Qanchis illapakunaka sut'inchasqa kanku Apocalipsis chunka kaqpi, Profecía Espíritu nisqawan, hinaspa Milleritakunaq 1840 watamanta 1844 watakama historiankuwan, chay historiataq kutimun pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historiankupi. Chay kikin pasajepitaq nin: “Juanman qusqasqa especial k'anchay, qanchis illapakunapi rimarisqa karqan, huk delineaciónmi karqan imayman ruwaykunamanta, ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyninkunapa uranpi pasaqkunamanta. Mana allinchu karqan llaqtapaq kaykunata yachanankupaq, paykunapa iñiyninga testasqa kananrayku. Diospa kamachiyninpiqa aswan admiraypaq hinaspa ñawpaqman puriq cheqaqkuna willasqa kanankupaqmi karqan.” Milleritakunaqa mana entienderqankuchu iskay llaqukuykunawan tupachisqa kanankuta, imaraykuchus mana entiendenqanku chayqa paykunata pruebapaypaqmi wakichisqa karqan. Milleritakunaqa mana sospecharqankuchu ima “ñawpaqman puriq cheqaqkunata”, nisqaykitaq, mana suyarqankuchu ima “jatun profetiku kutichaykunata” pactokunaq historiankupi.

Manam “allinchuqa mana karqan” Millerita “runakuna kaykunata yachanankupaq” chaypas, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa kikin historiatawanmi pruebanakunku; ichaqa mana huchayuq sonqowan historiata pantaspa hamut'asqankuraykuchu, aswanpas huk historiata mana hamut'asqankurayku, mayqintachus qankuna yachanaykipaq mañakusunki. Chayqa kikin pruebaymi, ichaqa tikrasqa hina. Juanqa Apocalipsis chunka kaqpi, ñawpaqtaqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunatam reqsichin, iskay kaqpiñataq Millerita kuyuyta, ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunata. Kayqa reqsisqa kan, Juanman ñawpaqmantaraq willasqa kasqanta rikuspalla, huch'uy libruta mikhunamanta, misk'i kasqanta chaymantaq hayaq kasqanta. Milleritakunapaqqa mana allinchu karqan imatachus chayqa niyta munasqanta yachanankupaq, ichaqa Juanqa huk runa ayllutam reqsichin, paykunaga ñawpaqmantaraq yachanku imachus pasan Milleritakuna huch'uy libruta mikhusqankumanta.

Hinaptin angelmanman risaq, hinaspataq nirqani: “Qoway huch'uy librota.” Paytaq niwarqan: “Jap'iy, mikhuytawan tukuy; wiksaykitaga q'ayaqta ruwasunk'a, ichaqa simipiqqa misk'i hina misk'illa kanqa.” Hinaqtin angelpa makinmanta huch'uy librota jap'irqani, mikhuytawan tukurqani; simiypiqqa misk'i hina misk'illa karqan. Mikhusqaymanta chaylla wiksaymi q'ayaq karqan. Apocalipsis 10:9, 10.

Juanqa ñawpaqmantaraq willasqa kashan 1840 watamanta 1844 watakama k'allu-misk'i rikch'akuyninmanta, chunka ñiqin capitulopi rikuchisqa historiapaq. Chay rikch'akuymi, isqon ñiqin chanta chunka ñiqin versículokunapi sut'inchasqa hina, iskaymanta tawa ñiqinkama versículokunapipas sut'ita reqsisqa kashan.

Paypaq makin librota kicharisqatan hap'isqa karqan; paña chakinta qochaman churarqan, lloq'e chakinñataq hallp'aman. Hinallataq sinch'i kunkawan waqarqan, imaynatachus leon qaparimun hinata; waqasqanmanta qhipataq qanchis truynokuna kikinpa kunkankuta rimarirqanku. Qanchis truynokuna kunkankuta rimariyta tukuruptinkuqa, noqa qillqaytaña munarqani; chaymantataq hanaq pacha huk kunka niwarqan: “Qanchis truynokuna

rimarisqankuta sellay; ama qillqaychu,” nispa. Apocalipsis 10:2–4.

“Qanchis illapakuna”qa rikuchinmi “imakunachus pasakunanpaq siq’isqa willakuyta” ñawpaq kaq huknin angelpa, iskay kaq angelpa uranpi pasaqkunata, chaymanta hinallataq “hamuq p’unchaykunapi rikuchisqa kanankupaq kaq ruwaykunata, kikinkupa allichasqa ordenninkupi.” “Qanchis illapakuna”qa rikuchinmi chay chiqaqta: Millerllaq runakunapa historiankuq kutimunmi pachak tawa chunka tawa waranqa akllasqakunapa historiankupi; hinaspataq pacha tukukuypi 1798 watapi, chaymanta qhipamanpas kicharisqa kaq chiqaqkunata, Diospa llaqtanpa qhipa p’unchayninkunapi chiqaqpa musuqmanta kicharikuyta rikuchin. Jesusqa Apocalipsis chunka kaqpi, Daniel chunka iskayniyuq kaqpi Jesuswan tupachisqa kashan. Iskay pasajepipas qhipa p’unchayninkunapi pruebayuq chiqaqpa sellasqa kayninpas, kicharisqa kayninpas sut’inchasqa kashan.

Wakin runakuna ninqamanku Jesucristoqa qanchis kaq versículopi rimashanmi, ichaqa Gabrielqa chunka hukniyuq chunka iskayniyuq versículokunapi Danielman rimashanmi; ichaqa kaytapas entiendenallataqmi, Jesucristoqa kimsa pasaje-kunapipas rimashanmi. Ima ladoypipas kay asuntoqa kasqanman hina, Cristoq siminmi Danielpa nisqanpi rimarin, chunka iskay kaq capitulopi kimsa profético tiempokunapas Cristoq siminkunam, paymi chay kimsa periodokunata cheqaq kaypa estructura-ninpi churaykun. Llapa kimsa periodokunapas sellasqa kanku, chayrayku huk kimsa-rikch’ay símbolo sapallanman tukunku.

Qanchis kaq versículopiqa admirakuykunapa tukukuyninmi rimarisqa, Cristoqa Aswan Santo Cheqapi qhipa llamk’ayniyta ruwaspa, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa huchankunata pichaspa, hinallataq sellaspa. Ñawpaq kaq versículomi “admirakuykunata” reqsichin, kimsa versículokunamanta qhipa kaqpas “admirakuykunata” reqsichillantaq, suyasqankurayku kususqa kaqkunata, ñawpaq ñak’ariy-pantayta pasasqankumanta. Chawpi pachaqa runakayninpa hatarikuyninta reqsichin domingo ley nisqapa sasachakuyninpi, chayllataq domingo leyman pushaq pacha pachak tawa chunka tawa waranqapa waqaychaypaq wakichikuy pacha kasqanta reqsichin. Llapa versículokunam chiqanmanta reqsichkanku “imataq pasanankarqa” Danielpa llaqtan runakunaman “qhipa p’unchaykunapi.” Kimsa versículokunapas pachak tawa chunka tawa waranqapa chuyañachasqa kayninpa tema-mantan rimanku. Ñawpaq pachaqa kimsakaq pachawan tupachisqa kachkan, chawpi pachaqa llapa kay pachapa hatarikuyninta reqsichin, Armagedónman purispa.

Sichus chay kinsa pacha-kunaqa qanchis illapa qapariykunapas kanman chayqa, chay kinsa versículokunaqa reqsichinanku “hamuq ruwaykunata, mayqinchus [riqsichisqa] kanqa hinallataq ñawpaqninpi,” hinaspa chay “hamuq ruwaykunaqa” tupanku “ñawpaq kaq iskay kaq angelkuna urapi pasaq ruwaykunapa sut’inchasqanwan” 1840 watamanta 1844 watakama. Kanan kuyuyqa askha cheqaqkunata chaskisqa, mayqinkunachus sut’i hina sapanmanta hukniray kanku ñawpaq pionero yachaymanta; ichaqa llapa chay cheqaqkunata ñawpaq pionero yachaywanmi acuerdopi kanku. Hatun profetiko muyuymi karqan Milleritakunamanta kunankama. Huk p’unchaw huk wata nisqa kamachiyqa clásico ejemplonmi, ichaqa wakinkunapas kanku. Huk hatun profetiko muyuyqa ejemplonqa qanchis illapa qapariykunawan tupachisqa rikuchisqanmi.

Chunka Juan-man chunka kapítuloq qhipa versículonpi nisqa karqan hukmanta kutin profetanampaq, chaywanmi sinchita rikuchisqa karqan chunka kapítuloq historianninqa iskayninta sut'ichaspa Milleritakunaq kuyukuyninta hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunatapas, chaymanta huk varata qosqa karqan templota tupunampaq, ichaqa nisqa karqan patiota saquenampaq.

Huk soqta qaspi vara hina qusqasqa karqan; hinaspan angel sayarispas nirqan: Hatariy, Diospa templota tupuy, altarta, chaypi yupaychaqkunatapas. Ichaqa templomanta hawa patiotaq saqey, ama tupuychu; imaraykuchus mana judío nacionkunamanmi qusqasqa; paykunataq tawa chunka iskayniyuq killakunata llaqtata santata saruspa purinqaku. Apocalipsis 11:1, 2.

1844 qhipa templota tupuspa, Juanman nisqa kan mana yupaychananpaq mana israel runakunata, paykunaqa kancha hina rikuchisqa kashaqtin. Kay rikuchiyqa 1844 watapi reqsichirqan Diosqa chayraq musuq pacto novia-ta akllasqanta, hinaspa chaymantaq huk rakiy ruwasqa karqan noviawan kanchawanpas. Hermana White sut'ita nin kanchaqa mana israel runakunamanta kasqanta, templotaq Diospa akllasqan llaqtan kasqanta; ñawiriylla capítulota, “The Outer Court,” nisqata *The Desire of Ages* ukhupi.

Juanqa rikuchkan Milleritakunata, paykunaqa 1844 watapi Diospa akllasqan llaqtantukunaña karqanku. Huk sapa rakiy churakurqa Milleritakunapura—paykunaqa chay k'umu-miski willakuyta chayraq mallikurqanku—hinallataq wakin sutichasqa cristiano mundomanta, mana judíokuna hina rikuchisqakunamanta.

1840 watamanta qallarikurqan cimientu, hinaspa ñawpaq hatun llakikuykama churasqa karqan; temploqa tukusqa karqan Chawpi Tuta Qapariynin willakuyta willakusqan pachapi. Chaymanta hamurqan hatun llakikuy, hinaspa Juanta nisqa kachkan hatarispan tupunanpaq, ichaqa mana gentilkunata yapaykuspa. Juanqa juicio qallarikuyninta rikuchkan, hinaspa chayrayku inspiraciónqa kay versículokunapi Juanpa tupuyninta aplican investigativo juicioqa símbolon hina. Imaynam ña rimarisqanchik Juanmanta tupuy símbolon hina, chayqa Adventistakunapa yachayniyninwan hina tupaqmi; ichaqa kay kuyuypiqqa símbolo entiendenamanta hatun tikray karqan.

Miller runakunapa yachayninwan hunt'asqa hina, qawarirqayku chunka kaq qillqapi Juanwan rikuchisqa Miller runakunapa willakuy unay pacha ukhupi, huk kikinchasqa kuyuy ñawpaq rimaypas kasqanta, chaymi pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna kanqa. Yachakurqayku, Miller runakunapa willakuy unay pachata tupuspa, mana judío nacionkunapa tiemponta saquespa, Juan tupushasqan templota kikintam rikuyta atisqaykuta.

Hamuqayku huk 2520 watayuq pacha willakuyta 1798 watapi tukukuqta, huknintaq 1844 watapi, chayhinataq qawachispa tawa chunka suqta watayuq pacha kasqanta, chaypi Cristoqa Millerita templo nisqata hatarichirqan. Juanqa patiota mana judío runakuna kasqanta riqsichirqan, chaymantataq kachkan profetayuq “mana judío runakunapa pacha.”

Paykunaqaqa espadapa filo-ninwanmi urmankakuq; hinaspataq llapa nacionkunamanmi prisionero hina apasqa kankakuq. Jerusalén llaqtataqa mana judiokunam trituranqaku, mana

judiokunapa tiempunkuna hunt'akunankama. Lucas 21:24.

Gentilkunapa “tiempokuna” nisqaqa achkha rimaymi, iskay pachakunata reqsichin, maypichus literal Israelpas, espiritual Israelpas sarusqa karqanku. Chay iskay saruykunamanta qhipa kaq, paganismomanta qallarispa papalismowan qatipasqa, 1798 watapi tukukuqmi karqa. Ima nisqakuna kasqankumanpas mana qhawaspas, “Gentilkunapa tiempokuna” 1798 watapim tukukurqan, ñawpaq angelpa chayamunanwan. Juanqa 1798 watapim tupuyta qallarinan karqa, manataq chaymanta ñawpaqpia. Payqa 1844 watapa historiapi churakusqa karqa; chayrayku, 1798 watapi tukukuq pacha saqeyqa, patio saqeymi karqa, chayta ruwaspaqa qawachinki Tinkunakuy Willakuqpa mensajerunwan Millerita temploq 46 watakunapi sayarichisqa kasqanta. Askha huñusqa chiqaqkuna kay aplicacionmanta llusinku, ichaqa ñoqaqa kaytaqa huk rikch'aq k'anchaypaq ejemplollatam apachkani, pionerokunapa yachayninkumanta hukniray k'anchay kasqanta, ichaqa chay k'anchayqa qallariy chiqaqkunata mana ch'iqnikuchu, aswanpas manañam pacha-churasqata apayñachu.

Chay sapa cheqaqa 9/11 manaraq kaptinmi reqsikurqa, ichaqa cheqaqtapuni 9/11 qhepamanmi sunqu ukhupi allinta takyachisqa karqa. Juanpa templota tupusqanmanta cheqaqa qanchis illapakunamantaqa mana t'aqasqa kanmanchu, chayqa kkillan pasajemi kasqanrayku. Qanchis illapakuna imayna churakusqanmanta huk cheqaqa Danielpa chunka iskayniyuq kapitulonpi “musphaykuna” hunt'akuk pacha kama sellasqa karqa. “Qanchis illapakuna”pa churakuynin, julio 2023 qhepapi kichasqa kasqan, Daniel chunka iskayniyuqpa kimsa versiculonkunaqawan allinllata tupaqtin, utaq nisayman hina, ancha ukhuyniyuq hinallata hunt'asqa yanapan.

Paní Whiteqa complement nisqa simita llamk'achin, manam compliment nisqa simitachu, Danielpa hinaspa Apocalipsispa qillqakunapa tinkuyninta sut'inchananpaq. Complement, “hunt'aspa allin kachayman churanapaq” ninanrayku, iskaynin profético qillqakuna hukninwan hukninpaq chayta ruwan. Qanchis truenuykuna, Danielpa chunka iskayniyuq kapitulupi sellomanta kichasqa kaptin julio 2023 qhipaman, chaypi kaq willakuyta hunt'aspa allin kachayman churan. Qanchis truenuykunata kicharin alpha hinaspa omega nisqakunapa kamachikuyninmi, cheqaq kaypa estructura nisqawan kуска.

Mana llapallanakunapa “pachakunaqa” 1798 watapi hunt'akapun, hinaspa iskay pacha-rakikunaq 1260 watankunata rikuchin, maypichus ñawpaqta paganu kay, qhipamanta papal kaypas santuarioyta chaymanta ejercitotapas saruchkarqan. Templota tupachkaspaqa, patioyta saqiykuymansi; patioqa 1798 watakama mast'arin; ichaqa 1844 qhipamanqa pacha manaña kananñachu. Kunan p'unchay 1260 wataqa huk pacha-rakiyllatan rikuchin, mayqanmi templowan patioyan t'aqanakuyta reqsichin. Chayraykun, 18 julio 2020 p'unchawmanta julio 2023 kama, saruchiyqa hunt'akapun. Kunan p'unchaypi templota tupayqa, qanchis trueno-kunawan kуска, mayqankunachus ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyninkuna uraypi pasaq ruwaykunata t'aqawanta rikuchin, Juanman churakusqa llamk'anam. “Hatun llamk'ananchikqa” kachkan “hukllachaspa” kimsa angelkunapa willakuyninkunata huñuy, chayhinataq huk profético llamk'anata reqsichiy, mayqanchus ñawpaq convenio historiapi mana rurasqachu karqan, hinaspa kunankamapas ancha pisillam rurasqa kan. Patioyta saqiykuqtinchik, mayqanchus llapallanakunapa pachankunata rikuchin, papal qatiykachaypa 1260 watankunatan

saqiykuchkanchik, mayqanchus 1798 watapi, pacha tukukuypi, tukukapun.

Millerita historiapi chusku chunka suqta watakunapi hatarichisqa temploqa reqsichin huk temploq 2023 watapa julio killamanta domingo kamachiy manaraq chayamunankama hatarichisqanta. Chay historiataqmi qanchis illapakunaq “hamuq ruwaykunan” pacha, chaykunaqa “kanqaku”, manam ichaqa “ichapas kanmanchu”, “nisqa ordenninkupi rikuchisqa kanqaku”.

Ñawpaq angelpa historianta iskay ñiqin angelpa historiannintawan huñuspa, tariyku historiaraq qallarin huk alpha pantasqawan, tukukapun omega pantasqawan. Sicha ñawpaq angelpa historiapi profetap waymarkankunata 1840 watamanta 1844 wata Abril killapa 19 p’unchawninkama churanaykipaq tinkuchispa, chay pacha chayasqa iskay ñiqin angelpa waymarkankunawan, paymi chayamurqa hinaspa kawsarqa kinsa ñiqin angelpa chayamuyninkama 1844 wata Octubre killapa 22 p’unchawninpi—iskay pachakuna kan, iskayninku qallarinpas tukukapunpas huk angelpa chayamuyninwan. Ñawpaqmanta iskay ñiqinkama historiaraq sut’incham iskay ñiqinmanta kinsa ñiqinkama historiata.

Huk proféticuypa testigun kay allin aplicasqa kasqanmanta tariyku alpha hinallataq omega aplicasqapi. Iskay paralelu siqi kuskachasqa aplicasqa kaptin, hinaspa iskaynin siqikunapa qallariyninwan tukukuyninwan angelpa chayamunanta reqsichin. Chaymanta, siqi patapi siqi hina kuskachasqa huklla siqiman tukuchisqa kaptinku, qallariynin ñawpaq kaq llakikuyta señalan, tukukuynintaq hatun llakikuyta señalan. Aswan huk pruebaytaqa alpha hinallataq omega principionkunapi tariyku, chaymi tukukuynin qallariyninmanta aswan hatun kasqanta reqsichin. Huk alpha llakikuy, hatun omega llakikuywan tukukuq, alpha hinallataq omegapa aswan pisi kaqta aswan hatun kaqtawan reqsichin.

Qallarisqanchik chay 1844 watapi Abril killapa 19 p’unchayninmanta, iskay kaq angilpa chayamunanmanta, mayqinchus pusan kimsa kaqpa chayamunanman 1844 watapi Octubre killapa 22 p’unchayninpi; hinaspataq qallarisqanchik iskay kaq siq’ita 1840 watapi Agosto killapa 11 p’unchayninmanta, mayqinchus tukukun 1844 watapi Abril killapa 19 p’unchayninpi, chayqa tarinchik 1844 watapi Abril killapa 19 p’unchayninpi kaq llakikuyqa iskayninta, alpha hinataq omega hinataq, kasqanta chay profetiku siq’ipi, mayqinchus rurasqa kachkan hukñiqin hinaspa iskayñiqin angilkunapa profetiku siq’inkunata huñuspa.

Pacha tukukuyninpi, kinsa kaq angelqa iskay kaq angelwan kуска chayamun, chayhinaq 9/11 nisqata hinallataq Apocalipsis chunka pusaqniyuq capítulo atiyiniyuq angelpa iskay rimayninkunata rikch’achispa. Chay iskay rimaykunaqa iskay kaq chaymanta kinsa kaq angelpa willakuyninkuna kanku, chay iskay angelkunataq 1844 watapi octubre killapa 22 punchawninpi hukwan huk touchakurqanku, hinaspataq yapamanta tinkunku iskaynin historiakuna hukmanta hukman, siq’imanta siq’iman apasqa kaptin. Kayhinata huñusqa kaspapa ñawpaq llaqukuy historiata hatun llaqukuykama rikuchinku, chay historiapa chawpipi waymark nisqa, Milleritakuna pacha tiempopi, Exeter camp meeting karqan maypicha iskay kastak adoradorkuna rikuchikurqanku, yuyaychaspa upa vírgenes nisqakunapa hatarikuyninta parábola ukupi, hinaspataq chawpi waymarkta hatarikuymi kasqanta reqsispa.

Qanchis illapa kunanqa rikuchin hukhchasqa ñawpaq kaq huknin angelpa willakuyninmanta, iskay kaq angelpa willakuyninwan kuskachasqa, sapa siqi hawan siqi hina; chaymi reqsichin huk historiata ñawpaq llakikuy mana hunt'asqanmanta qallarispas hatun llakikuy mana hunt'asqankama, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historianpi. Imaña chay historia profecía hina rikuchisqanta entiendenqa, Daniel chunka iskaypi willakusqa willakuyninwan kikinllata tupakun, pacha tukukuypa p'unchayninkama sellasqa kananpaq nisqa kasqanwan.

Kay yachayta qhipa qillqapi qatipasaqku, ichaqa Danielpa qhipa rikuyinmanta chay rakuyninta saqisqayki, mayqinchus qhipa p'unchaykunapi Diospa llaqtanpaq Danielpa rikch'anachisqanllata riman. Qhawariy, ñawpaq rimarisqapa kamachiyninpa contexto-pi, huk kaq versículopi Danielqa chay rikuyta entiendenku chay clasepi kashan. Rikuypi ñawpaqta nisqa kaqqa Danielpa rikch'anachisqanmi, yachaqkuna hina, mayqinkunachus entiendenku; hinaspa qhipa isqun versículokunaga llapallankum yachaqkunamanta riman, mayqinkunachus iskay chunka iskayniyuq p'unchaypi entiendenku.

Persiapa reynin Cirospa kinsa watapi, huk rimay Danielman sut'inchasqa karqa, paypa sutinmi Beltesasar nisqa karqa; chay rimayqa cheqaqmi karqa, ichaqa ñisqa pachasqa unaymi karqa; paymi chay rimayta entienderqa, hinaspataq rikuchisqa musquypa yuyayninta entienderqa.

Chay p'unchaykunapi, noqa Daniel, kimsa hunt'asqa semanakama llakikuypi karqani. Manam allin t'antata mikurqanichu, manam aysapas ni vinupas simiyman haykurqanchu, nitaqmi imaynatapas wirata umayman churakurqanichu, kimsa hunt'asqa semanakuna hunt'akunankama. Ñawpaq killaq iskay chunka tawañiqin p'unchayninpi, hatun mayu patapi kashaqtiy, chay mayuqa Hiddekel sutiymi karqan; hinaptin ñawiykunata oqarirqani, qhawarirqani, haqaytam rikurirqani.

huk runaga llamp'u linu p'achawan p'achasqa karqa, ch'illinchasqanqa Uphazmanta allin quriwan watasqa; cuerponpas berilo rumiman rikch'akuqmi karqa, uyanpas llipyaypa rikch'aynin hina, ñawinqa nina q'otukunahina, makinkunapas chakinpas sumaq lliphiyasqa antakunapa llimp'in hina, rimasqankunapa kunanpas achka runakunapa kunan hinam karqa.

Ñoqa Daniel sapallaymi chay rikch'ayninta rikurqani; ñoqawan kashaq runakunaga manam chay rikch'ayninta rikurqankuchu. Ichaqa paykunaman hatun manchay chayarqan, chayrayku pakakuyta maskhaspa ayqekurqanku. Chaymi ñoqa sapallayña qhiparqani, kay hatun rikch'ayta rikuspataq, manaña kallpayoqchu qhiparqani; sumaq kayniypas ukhupi ismuyman tukukapun, manataqmi ima kallpaytapas waqaycharqanikuchu.

Ichaqa uyarisqani simikunapa kunan uyariqtiy, uyarisqani simikunapa kunan uyariqtiyqa, uywintin puñuymanmi urmaykurqani uyaypi, uyaypas allpamanmi qhawarirqa. Hinaspa qhaway, huk maki llamk'arimurqan, chaymi qonqoriykunaman sayarichiwarraq, makiykunapa palmakunamanpas. Hinaspan niwarqan,

¡Ay Daniel, ancha kuyasqa runa!, entiendey qamapaq rimaykuna nisqayta, sayariy cheqaqta; imaraykuchus kunanqa qammanmi kachamusqa kani.

Hinaspa chay simita rimapayawaptinqa, suqch'akuspalla sayarirqani. Chaymanta pay nimuwarqan,

Ama manchakuychu, Daniel; qallarinqa p'unchawmanta pacha sonqoykita churanki entiendenaykipaq, hinaspa Diosniykupa ñawpaqenpi kikikita ñak'arichinaykipaq, rimasqaykikuna uyarisqa karqan, chay rimaykikunaraykun hamurqani. Ichataq Persia suyuq kamachiqnin iskay chunka hukniyuq p'unchawkama hark'awarqan; ichaqa qhawariy, Miguel, kurak apukunamanta huknin, yanapawanapaq hamurqan; hinaspan Persiaq reykunawan chaypi saqirqarqani.

Kunan hamusqayki, qhipa p'unchaykunapi llaqtaykikunaman ima pasanapaq yachachiyki; chay rikuyqa aswan achka p'unchaykunapaqraqmi kachkan.

Hinaspa chayhina simikunata niwarqa, uyayta pampaman churakurqani, hinaspa upallaña tukurqani. Hinaqtinmi, qhawariy, runakunaq churinkunapa rikch'aynin hina hukqa simiykunata llamk'arqan; chaymantataq simiyta kicharirqani, rimarirqani, ñawpaqpi sayaqman nispataq,

Ay wiraqucha, rikuywanqa llakiykunaqa ñoqaman kutimurqan, manataq kallpaytaqa waqaychasqaniñachu. ¿Imaynataq kay wiraqchaypa kamachin kay wiraqchaywan rimayta atinqa?

imaraykum, ñuqapiqa chayllamanta mana kallpayuqña karqani, nitaq samaypas manaña qhiparqarqachu ñuqapi. Hinaptin huk kutita yapamanta hamuspa, runapa rikchaynin hina kaq hukniyuq llamk'aspa tupaykuwarqa, hinaspa kallpachawarqa, nispa,

Qam runa, ancha munasqa, ama manchakuychu: thak kay qanman kachun; kallpachakuy, arí, kallpachakuy. Hinaspan noqaman rimaykuqtin, kallpachasqa karqani, nispa: Señorniy, rimachun; qanmi kallpachawarqanki. ...

Qamqa qan, Daniel, simita wisq'ay, hinaspa liwruta sellay, tukukuypa pacha kama: achkakuna kayman chayman purinqaku, yachaypas yapasqa kanqa.

Chaymantan ñoqa Daniel qawarirqani; hinaspan qhaway, iskay wakinkunata sayaqta rikurirqani, huknin mayu patapa kay ladope, huktaq mayu patapa chay ladope. Hinaptin huknin nirqan linu p'achawan p'achasqa qariman, mayu yaku patapi kaqman: “Kay admiraypaq musphayninkuna tukukuyninmanqa hayk'aqkamataq kanqa?”

Uyarirqani linu p'achawan p'achallisqa qhariyta, mayup unu patapi kashaqta, paña makininta lluqi makinintawan hanaq pachaman hoqarispas, wiñaypaq kawsak Diospa sutimpi jurasqanta: kaykunaqa huk pacha, ishkay pacha, chaymanta kuskan pachakama kanqa; chay santo llaqtapa kallpan ch'equesqa tukusqanman hina, llapa kaykunapas hunt'asqa tukukunqa.

Uyariqmi, ichaqa mana entiendesqachu kani; chaymanta nirqani: Ay Señorniy, imataq kaykunapa tukukuynin kanqa?

Hinaspanmi: “Riy, Daniel; rimasqakunaqa wisq'asqa, sellasqa kachkan p'uchukay pacha chayamunankama. Achka runakunaqa mayllakusqa kanqaku, yuraqyachisqa, pruebaypi churakusunqaku; ichaqa mana allin runakunaqa mana allinta ruwaspalla kawsanqaku. Mana mayqin mana allin runapas entiendenqachu; ichaqa yachakunaqa entiendenqaku.”

Sapa p'unchawmanta pacha sapa p'unchaw qurbanata apasqa kaqtin, ch'inyayta rurachiq millay kaqpas sayarichisqa kaqtin, waranqa iskay pachak qanchis chunka pusaq p'unchawkuna kanqa.

Kusisqan qasqa pichus suyaspa hamun waranqa kimsa pachak pichqa chunka pichqayuq p'unchaykuna kama.

Qamqa, qan ñanniykita puriy p'unchaykuna tukukuyninkama: samarinaykiqa kanqa, hinaspa p'unchaykuna tukukuyninpi suertiykipi sayariy. Daniel 10:1–18; 12:4–13.